

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Andrzejewska
Sędziowie:	SSO Jolanta Łanowy SSO Joanna Smycz (spr.)
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015r. w Gliwicach

sprawy z powództwa D. B. (B.)

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o ryczałt za nocleg w związku podróżą służbową

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 3 listopada 2014 r. **sygn. akt** VI P 528/13

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1. częściowo w punkcie 1i w ten sposób, iż zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.530,90 zł (jeden tysiąc pięćset trzydzieści złotych 90/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2011 roku,

2. w punkcie 4 w ten sposób, że nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 1.507 zł (jeden tysiąc pięćset siedem złotych) tytułem opłaty sądowej;

II. w pozostałej części oddala apelację;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

(-) SSO Joanna Smycz (spr.) (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSO Jolanta Łanowy

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Pa 23/15

UZASADNIENIE

Powód D. B. w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej

(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. domagał się początkowo zasądzenia od pozwanej kwoty 11.160,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu, tytułem niewypłaconego ryczałtu za nocleg w krajowej zagranicznej podróży służbowej. Nadto powód domagał się również zobowiązania pozwanej do rozliczenia zagranicznych i krajowych podróży służbowych powoda w okresie jego zatrudnienia u pozwanej od 24 września 2010 roku do 2 czerwca 2012 roku i zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Uzasadniając swoje stanowisko podniósł, był zatrudniony u pozwanej jako kierowca w transporcie międzynarodowym w okresie od 24 września 2010 roku do 2 czerwca 2012 roku oraz że pozwana nie wypłacała mu ryczałtu za nocleg w podróży służbowych, mimo że powód wszelkie noclegi odbywane na terenie Unii Europejskiej spędzał w kabinie samochodu ciężarowego bez wystarczającej infrastruktury sanitarnej. Powód wskazał nadto, że kwota 11.160,00 złotych żądana pozwem obejmuje ryczałt za:

- 100 noclegów za granicą, po 25,75 euro jako 25% najniższego limitu (tj. dla Niemiec), przy przyjęciu kursu euro 4,20 zł na dzień złożenia pozwu – łącznie kwota 10.815 złotych;
- 10 noclegów w kraju po 34,50 złotych – łącznie kwota 345,00 złotych.

Powód podkreślił, że powyższa kwota stanowi tylko część należnego mu ryczałtu za nocleg i zastrzega sobie prawo dochodzenia pozostałej części po przedłożeniu przez pozwaną zawnioskowanych w pozwie dokumentów dotyczących ewidencjonowania i rozliczania podróży służbowych powoda w okresie zatrudnienia. Do pozwu powód załączył wezwanie do zapłaty wszelkich ryczałtów za nocleg w okresie spornym, w którego treści powód wskazał, że w całym okresie zatrudnienia odbył 500 noclegów obliczył ryczałt za te noclegi na kwotę 54.075 złotych (obliczoną na podstawie 25% limitu dla Niemiec).

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa oraz zwrot kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podano, że pozwana kwestionuje roszczenie powoda zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwana wskazała, że - w oparciu o normy art. 77⁵ k.p. - przepisy Rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku: w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U.2002.236.1991 ze zm.) oraz w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U.2002.236.1990 ze zm.) nie miały zastosowania wobec pracowników pozwanej. Pozwana podniosła, że u pozwanej warunki wypłacania pracownikom należności z tytułu podróży służbowej były określone w regulaminie wynagradzania, zgodnie z którym zatrudnionym kierowcom nie przysługuje zwrot kosztów z tytułu noclegu odbywanego w podróży służbowej. Pozwana podała, że zapewnia swoim kierowcom bezpłatny nocleg w formie noclegu w kabinie pojazdu, przez co jest zwolniona z obowiązku wypłaty kierowcom świadczeń stanowiących kompensatę kosztów noclegu.

W dalszej części pozwana podała, że przez cały okres zatrudnienia powód odbywał noclegi w kabinie pojazdu wyposażonej w miejsce do spania, zaś każdy samochód był wyposażony w miejsce do spania o odpowiednim komforcie. Rozmiar łóżka, wyposażenie kabiny – w ocenie pozwanej – zbliżały warunki kabiny do warunków panujących w domku kempingowym. Zdaniem pozwanej, powód akceptował formę noclegu podczas podróży służbowej. Dodatkowo powód otrzymywał ryczałt za pracę w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej.

Pozwana wskazała również, że powód nie przedstawił żadnego dowodu uprawdopodobniającego fakt, że poniósł on koszty noclegu, które pracodawca winien mu zrekompensować.

Pismem z dnia 12 marca 2014 roku powód zmodyfikował żądanie pozwu, domagając się wypłaty ryczałtów za nocleg w podróżach służbowych odbywanych począwszy od 25 listopada 2010 roku, ze wskazaniem dat tych podróży, w łącznej kwocie 38.068,80 złotych z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 1.239,70 złotych od dnia 11 grudnia 2010 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.062,60 złotych od dnia 11 stycznia 2011 roku do dnia zapłaty
- od kwoty 1.771 złotych od dnia 11 lutego 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.164,40 złotych od dnia 11 marca 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3.542 złotych od dnia 11 kwietnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.479,40 złotych od dnia 11 maja 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.479,40 złotych od dnia 11 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.653 złotych od dnia 11 lipca 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3.187,80 złotych od dnia 11 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.479,40 złotych od dnia 11 września 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.125,20 złotych od dnia 11 października 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.656,50 złotych od dnia 11 listopada 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 885,50 złotych od dnia 11 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.239,70 złotych od dnia 11 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.948,10 złotych od dnia 11 lutego 2012 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3.719,10 złotych od dnia 11 marca 2012 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.419,60 złotych od dnia 11 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 714 złotych od dnia 11 maja 2012 roku do dnia zapłaty.

Powód wskazał, że wyliczenia roszczenia dokonał w oparciu o przedłożony przez pozwaną wraz z odpowiedzią na pozew wykaz tras i pojazdów, którymi powód wykonywał przewozy w trakcie zatrudnienia, nadto, że żądana kwota stanowi iloczyn liczby noclegów i 25% limitu dla danego kraju przeznaczenia, według aktualnego kursu średniego danej waluty. Powód nie kwestionował komfortu warunków wyposażenia kabiny samochodu, natomiast zakwestionował możliwość całkowitego wyłączenia ryczałtu za nocleg w podróży służbowej w przepisach wewnątrzzakładowych, w tym regulaminie wynagradzania.

Strona pozwana w piśmie z dnia 1 kwietnia 2014 roku podniosła zarzut przedawnienia wobec roszczenia powoda w zakresie kwoty 6.237,70 złotych, która odpowiada żądaniu ryczałtu za noclegi w podróżach służbowych w okresie od listopada 2010 roku do lutego 2011 roku. Zdaniem pozwanej, określenie żądania w pozwie bez sprecyzowania za jakie noclegi i w jakich okresach przysługuje ryczałt nie może być traktowane jako czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia, a tym samym nie mogło spowodować przerwania biegu przedawnienia roszczenia. Nadto pozwana wskazała, iż wykaz tras i pojazdów przedstawiony przez pozwaną w toku postępowania nie zawiera danych dotyczących miejsca odbywania przez powoda noclegów w trakcie tych podróży i nie może stanowić dowodu potwierdzającego tego, w jakich krajach powód noclegi odbywał. W ocenie pozwanej – ze względu na specyfikę pracy

wykonywanej przez powoda – nie jest możliwe, żeby wszystkie jego noclegi w podróży służbowej miały miejsce na terytorium kraju docelowego danej podróży.

Odnosząc się do zarzutu częściowego przedawnienia roszczenia powód wskazał (w piśmie z dnia 8 czerwca 2014 roku,), że już w pozwie skonkretyzował podstawę faktyczną swojego żądania, na tyle na ile było to możliwe bez posiadania szczegółowej dokumentacji co do przebiegu podróży służbowych powoda. Powód podał, że w pozwie wskazano, iż żądanie dotyczy całego okresu pracy powoda u pozwanego. Natomiast w zakresie zasadności jego roszczenia za nocleg w kabinie samochodu powód powołał się na uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 roku (II PZP 1/14, LEX nr 1469181, G.Prawna 2014/114/6, Biul.SN 2014/6/19, M.P.Pr. 2014/10/531-536). Powód wskazał także, że obowiązujące przepisy dotyczące należności z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju odnoszą podane stawki diet do państwa docelowego podróży służbowej, nie zaś do państwa przez które przebiegała podróż służbowa.

W piśmie z dnia 18 sierpnia 2014 roku pozwana podtrzymała zarzut częściowego przedawnienia roszczenia powoda, wskazując, iż właściwe sprecyzowanie podstawy faktycznej powództwa w prawach roszczenia pracownika z tytułu należności związanych z podróżami służbowymi wymaga przedstawienia dat odbywania tych podróży służbowych. Nadto, że obowiązujące przepisy odnoszą jedynie stawki diet dla docelowego państwa podróży, nie dotyczy to jednak zwrotu kosztów za nocleg. Zdaniem pozwanej, skoro w zakresie zwrotu kosztów za nocleg nie przewidziano analogicznego przepisu, to stawki limitów za nocleg odnoszą się do państw, w których nocleg jest rzeczywiście odbywany.

Pismem z dnia 22 września 2014 roku strona powodowa, powołując się na treść uzasadnienia wspomnianej powyżej uchwały Sądu Najwyższego w sprawie II PZP 1/14, wywodziła, że ryczałt jest oderwany od poniesionych przez pracownika kosztów.

Pozwana z kolei w piśmie z dnia 13 października 2014 roku wskazywała, iż uchwała Sądu Najwyższego w sprawie II PZP 1/14 nie tylko nie ma mocy wiążącej w niniejszej sprawie, ale stoi w opozycji do dotychczasowego stanowiska Sądu Najwyższego. Pozwana podniosła, że w przypadku, gdy pracownik nie poniósł żadnych kosztów noclegu, ani nie wykazał, że takie koszty poniósł, ryczałt nie może mu przysługiwać, bowiem nie istnieją koszty, które ryczałt mógłby rekompensować. Zdaniem pozwanej, przepis art. 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju należy interpretować w ten sposób, że ustawodawca zwolnił pracodawców od zwrotu kosztów noclegu, w tym od zapłaty ryczałtu, w sytuacji zapewnienia pracownikowi bezpłatnego miejsca, w którym mógłby odbyć nocleg.

Pismem z dnia 17 października 2014 roku powód ostatecznie sprecyzował powództwo do kwoty 37.714,60 złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi od wskazanych w tym piśmie dat, to jest:

- od kwoty 2.302,30 złotych od dnia 11 stycznia 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.771 złotych od dnia 11 lutego 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.164,40 złotych od dnia 11 marca 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3.542 złotych od dnia 11 kwietnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.479,40 złotych od dnia 11 maja 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.479,40 złotych od dnia 11 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.653 złotych od dnia 11 lipca 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3.187,80 złotych od dnia 11 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 2.479,40 złotych od dnia 11 września 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.125,20 złotych od dnia 11 października 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.302,30 złotych od dnia 11 listopada 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 885,50 złotych od dnia 11 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.239,70 złotych od dnia 11 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.948,10 złotych od dnia 11 lutego 2012 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3.719,10 złotych od dnia 11 marca 2012 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.722 złotych od dnia 11 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 714 złotych od dnia 11 maja 2012 roku do dnia zapłaty.

Powód podał, że łącznie dochodzi ryczałtu za 220 noclegów, w tym 193 według stawek dla Wielkiej Brytanii, 21 według stawek dla Niderlandów, 2 według stawek dla Niemiec i 4 według stawek dla Belgii.

W oparciu o powyższe na rozprawie w dniu 21 października 2014 roku powód cofnął pozew ponad żądania sprecyzowane w piśmie z dnia 17 października 2014 roku, na co jednak pozwana nie wyraziła zgody.

W piśmie z dnia 20 października 2014 roku pozwana zawarła wniosek o zwrócenie się przez Sąd z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie wykładni art. 8 ust. 8 Rozporządzenia WE nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 roku, wskazując szczegółowo zakres pytania i uzasadnienie wniosku.

Postanowieniem z dnia 21 października 2014 roku Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej w zakresie pytania prejudycjalnego.

Sąd Rejonowy w Gliwicach, wyrokiem z dnia 3 listopada 2014r. (sygn. akt IV P 528/13) uwzględnił powództwo częściowo zasądzając od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda D. B. kwoty tytułem ryczałtu za nocleg w podróży służbowych w okresie od dnia 24 września 2010 roku do 2 czerwca 2012 roku:

- a). 5.750,54 (pięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt 54/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 14 listopada 2013 roku;
- b). 2.643,00 (dwa tysiące sześćset czterdzieści trzy 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2011 roku;
- c). 2.190,00 (dwa tysiące sto dziewięćdziesiąt 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2011 roku;
- d). 2.174,50 (dwa tysiące sto siedemdziesiąt cztery 50/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2011 roku;
- e). 1.941,42 (jeden tysiąc dziewięćset czterdzieści jeden 42/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2011 roku;
- f). 2.515,92 (dwa tysiące pięćset piętnaście 92/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2011 roku;
- g). 2.352,00 (dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt dwa 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2011 roku;

h). 1.177,05 (jeden tysiąc sto siedemdziesiąt siedem 05/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2011 roku;

i). 1.677,90 (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt siedem 90/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2011 roku;

j). 885,50 (osiemset osiemdziesiąt pięć 50/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2011 roku;

k). 1.176,00 (jeden tysiąc sto siedemdziesiąt sześć 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2012 roku;

l). 1.189,65 (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt dziewięć 65/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2012 roku;

ł). 2.488,61 (dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt osiem 61/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2012 roku;

m). 1.395,91 (jeden tysiąc trzysta dziewięćdziesiąt pięć 91/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2012 roku;

n). 714,00 (siedemset czternaście 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2012 roku;

i oddalił powództwo w pozostałej części.

Nadto zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.076,60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Dodatkowo nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 1.514,00 zł tytułem opłaty od pozwu, od obowiązku uiszczenia której powód był zwolniony z mocy ustawy;

Dodatkowo wyrokowi w punkcie pierwszym Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.200,00.

Rozstrzygnięcie to Sąd Rejonowy wydał w oparciu o następujący stan faktyczny:

Bezsporne w sprawie były okoliczności dotyczące łączącego strony stosunku pracy, ilości noclegów powoda za granicą, ustalonej na podstawie wykazu tras pozwanej i zestawienia dokonanego przez powoda. Poza sporem było również i to, że powód wszystkie noclegi za granicą odbywał w kabinie samochodu, nigdy nie nocował w innym miejscu. Nadto, że oprócz kosztów związanych z wjazdem na parking, korzystaniem z toalet i sanitariatów, powód nie poniósł innych kosztów dotyczących zapłaty wyłącznie za możliwość noclegu.

Powód przyznał, że zapoznał się z regulaminem wynagradzania i nie upominał się w czasie zatrudnienia u pozwanej o świadczenia z tego tytułu ani o inną formę noclegu.

Powód był zatrudniony u pozwanej w okresie od dnia 24 września 2010 roku do dnia 2 czerwca 2012 roku na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy na trasach międzynarodowych. Stosunek pracy uległ rozwiązaniu w związku z wypowiedzeniem powodowi umowy o pracę.

W wykazie tras przedstawionym przez pozwaną uwzględniono dane o: oznaczeniu podróży służbowej, czasie jej trwania, datach wyjazdu z Polski i powrotu do Polski, numerze zlecenie, oznaczeniu państwa do którego realizowano dane zlecenie, osobie kierowcy i danych samochodu. Z zestawienia tego nie wynika, w jakich państwach powód odbywał nocleg.

W art. 38 obowiązującego u pozwanej regulaminu wynagradzania postanowiono, że pracownicy zatrudnieni na stanowisku kierowcy mają obowiązek parkować pojazdy na odpoczynki (noclegi) na strzeżonych lub monitorowanych

parkingach, wyposażonych w zaplecze socjalne (natryski, toalety) – w związku z tym pracownikom zatrudnionym na stanowisku kierowcy nie przysługuje ryczałt za noclegi w podróży służbowej.

Sąd Rejonowy oddalił wnioski o przesłuchanie świadków A. S. (1) i A. S. (2), albowiem okoliczności które miały zostać dzięki nim ustalone nie należały do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sporu, w szczególności warunki w kabinie pojazdu nie miały wpływu na rozstrzygnięcie.

Sąd I instancji pominął dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu techniki samochodowej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, albowiem – jak wskazano wyżej – wyposażenie i warunki kabin w samochodach służbowych pozwanej nie miały wpływu na zasadność roszczenia powoda.

Sąd merytoryczny pominął dowód z przesłuchania stron, przy czym w postanowieniu z dnia 1 sierpnia 2014r. pominął ten dowód w zakresie okoliczności stanowiących tezę dowodową postanowienia z dnia 4 czerwca 2014 roku, zaś w postanowieniach z dnia 21 października 2014 roku – pominął dowód w zakresie wykraczającym poza okoliczności w tezie dowodowej postanowienia z dnia 4 czerwca 2014 roku. Sąd Rejonowy wskazał, że pozwana wnioskuje o przesłuchanie jej przedstawiciela jedynie na okoliczności uwzględnione w tezie dowodowej z dnia 4 czerwca 2014 roku, które okazały się nieistotne dla rozstrzygnięcia (w zakresie warunków wyposażenia pojazdu i odbywania noclegu w pojeździe) lub niesporne (w zakresie odbywania przez powoda noclegu w pojeździe). Zeznania powoda na rozprawie w dniu 21 października 2013 roku również nie miały wpływu na rozstrzygnięcie, albowiem istotny był nocleg w czasie podróży do danego kraju przeznaczenia.

Sąd I instancji pominął dowód z ewidencji czasu pracy powoda i wydruków z urzędnia ewidencjonującego ten czas pracy, albowiem strony nie kwestionowały ilości noclegów powoda za granicą kraju.

Nadto Sąd Rejonowy wskazał, odnosząc się do wniosków i zarzutów pozwanej, że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 czerwca 2014 roku w sprawie II PZP 1/14 odniósł się do norm, co do których pozwana złożyła wniosek o zadanie pytania prejudycjalnego.

Sąd I instancji nie uwzględnił zarzutu pozwanej o przekazanie sprawy według właściwości miejscowej, albowiem powód wskazał w pozwie, co znalazło potwierdzenie, że pozwana posiada w G. element struktury zakładu pracy w rozumieniu art. 461 § 1 kpc.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy poczynił następujące rozważania:

Zdaniem Sądu Rejonowego roszczenie powoda co do zasady zasługuje na uwzględnienie, zaś co do wysokości Sąd w części podzielił stanowisko powoda.

Powód domagał się wypłaty ryczałtu za noclegi w podróży służbowych odbywanych w okresie zatrudnienia u pozwanej, ostatecznie za noclegi poczynawszy od podróży w dniu 25 listopada 2010 roku do podróży zakończonej dnia 28 kwietnia 2012 roku, w łącznej kwocie 37.714,60 złotych z ustawowymi odsetkami, a to za 220 noclegów za granicą których ilość była niesporna między stronami.

Przedmiotem sporu było ustalenie, czy powodowi należy się ryczałt za nocleg w sytuacji gdy w regulaminie wynagradzania pozwanej, z którym powód się zapoznał, wyłączono takie prawo, nadto wobec faktu, że pozwana na wszystkie noclegi w podróży służbowych powoda zapewniała bezpłatny nocleg w kabinie pojazdu, gdzie powód faktycznie odbywał nocleg i nigdy nie upominał się o inną formę noclegu, nie ponosił też żadnych kosztów związanych z uzyskaniem możliwości innego noclegu. Niezależnie od powyższego, strony pozostawały w sporze co do tego, w jakim kraju powód odbywał faktyczny nocleg w czasie trwania podróży służbowej i czy ta okoliczność decyduje o wysokości ryczałtu, czy też ryczałt należy ustalać według kraju docelowego podróży, w analogii do przepisów o dietach, ewentualnie w inny sposób.

W tym miejscu Sąd I instancji odniósł się do zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia części roszczenia powoda. Sąd nie uwzględnił tego zarzutu w zakresie należności głównej, ale podzielił go w odniesieniu do żądania

odsetek, co do sposobu żądania których nie pojawiły się w sprawie żadne nowe okoliczności i od daty wniesienia pozwu powód wiedział, że należności z tytułu ryczałtu za nocleg mógł się domagać od 11 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym odbył daną podróż służbową. W pozostałym zakresie, Sąd I instancji uznał, że roszczenie powoda w zakresie ostatecznie ukształtowanym nie było przedawnione, nadto zarzut ten nie zasługiwał też na uwzględnienie w świetle zasad współzycia społecznego.

W ocenie Sądu Rejonowego, powód – wbrew twierdzeniom pozwanej – nie domagał się z pozwie kwoty 11.160,00 złotych (wraz z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu) tytułem ryczałtu za wszelkie noclegi w okresie zatrudnienia u pozwanej od 24 września 2010 roku do 2 czerwca 2012 roku, ale – jak wprost wskazał w treści pozwu – za 100 noclegów zagranicznych i 10 noclegów krajowych, równocześnie wskazując jedynie daty zatrudnienia u pozwanej w okresie od 24 września 2010 roku do 2 czerwca 2012 roku. Powód wskazał w treści pozwu, że żądana kwota stanowi tylko część należnego mu ryczałtu za nocleg i zastrzega sobie prawo dochodzenia pozostałej części po przedłożeniu przez pozwanąawnioskowanych w pozwie dokumentów dotyczących rozliczania podróży służbowych. Równocześnie, do pozwu powód dołączył wezwanie do zapłaty ryczałtów za nocleg w okresie zatrudnienia, w którego treści powód wskazał, że w całym okresie zatrudnienia odbył 500 noclegów i obliczył ryczałt za te noclegi na kwotę 54.075 złotych. Powód zatem wnosząc pozew wystąpił jedynie z częściowym roszczeniem, co było dopuszczalne, jednak w żadnym twierdzeniu pozwu nie przedstawiał dochodzonej kwoty jako obejmującej cały okres zatrudnienia u pozwanej. Przeciwnie, powód wskazywał, że był zatrudniony w okresie od 24 września 2010 roku do 2 czerwca 2012 roku i że żądana kwota stanowi jedynie część roszczenia. Niezwłocznie po uzyskaniu dokumentów – będących z dyspozycji pozwanej – na temat dat i tras podróży służbowych, powód wskazał precyzyjnie daty podróży i sprecyzował roszczenie, zarówno ograniczając je do daty poprzedzającej wniesienie pozwu o 3 lata, jak i rozszerzając do kwoty obliczonej na podstawie ilości odbytych podróży. W ocenie Sądu, brak jest podstaw do przyjęcia, że powód – wbrew swojemu interesowi – w pozwie żądał kwoty 11.160 złotych za okres późniejszy, a dopiero w piśmie z dnia 12 marca 2014 roku rozszerzył żądanie o kwoty dochodzone tytułem podróży służbowych za najwcześniejszy okres od 2010 roku. Należy wskazać, na stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie III CSK 17/08, zgodnie z którym nawet w razie niewyraźnego lub wręcz niewłaściwie sformułowanego żądania sąd może je odpowiednio zmodyfikować, jednakże tylko zgodnie z wolą powoda. Związanie sądu granicami żądania obejmuje nie tylko związanie co do samej treści (wysokości) żądania zasadniczego, ale także co do uzasadniających je elementów motywacyjnych.

Sąd I instancji podkreślił, że wniesienie pozwu przerywa bieg przedawnienia tylko co do roszczeń objętych żądaniem pozwu (tak w wyroku z dnia 16 listopada 2010 r., I PK 79/10, LEX nr 725007); nie może być uznane za przerwanie biegu przedawnienia "podniesienie kwestii", "dążenie do ustalenia zasadności" albo "podjęcie próby objęcia ugodą" (por. wyrok z dnia 20 sierpnia 2008 r., I PK 35/08, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 8). W ocenie Sądu merytorycznego, w niniejszej sprawie nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia roszczenia, albowiem powód jako wierzyciel dokonał czynności wyraźnie oznaczoną i zmierzającą bezpośrednio do dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia; gdy po drugiej stronie tego działania, zmierzającego do zaspokojenia roszczenia, znajdowała się pozwana jako dłużnik (por. wyrok z dnia 26 lipca 2011 r., I PK 23/11, LEX nr 955010 i orzeczenia w nim powołane).

Problem zgłaszania roszczeń częściowych był przedmiotem rozważań w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2007 r., III PK 90/06, (OSNP 2008, nr 11-12, poz. 155). Nie ulega też wątpliwości, że rozpoznawana sprawa została wszczęta po wejściu w życie zmian legislacyjnych skutkujących zakazem orzekania ponad żądanie, zatem – jak wskazywał Sąd Najwyższy – przerwanie biegu przedawnienia (art. 295 § 1 k.p.) dotyczy tej części roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym, która została zgłoszona - w pozwie lub w piśmie rozszerzającym powództwo - zarówno co do samego żądania (art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.), jak i jego podstawy faktycznej (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.). Wniesienie pozwu przerywa bieg przedawnienia tylko co do roszczeń objętych żądaniem pozwu, a sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty pozwem. Tak więc, pozew, w którym powód (świadomie lub nieświadomie) nie wystąpił z całym przysługującym mu w stosunku do pozwanego żądaniem nie przerywa biegu przedawnienia co do tej części roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym, która pozostała poza żądaniem tego pozwu. W ocenie Sądu, powód w pozwie nie ograniczył żądania do określonego okresu pracy u pozwanej, ale wprost wskazał, że dochodzona kwota

stanowi część roszczenia i zostanie sprecyzowana po złożeniu przez pozwaną dokumentów, co nastąpiło. Pozwana nie kwestionowała sposobu wskazania roszczenia w pozwie aż do rozszerzenia żądania, Sąd również nie wyzwał powoda do sprecyzowania żądania. Tymczasem, jeżeli treść żądania jest sformułowana niewyraźnie, nieprecyzyjnie, nieczytelnie, to sąd może, a nawet ma obowiązek dążyć do określenia woli powoda w ramach podstawy faktycznej powództwa także wówczas, gdy strona korzysta z zawodowego zastępstwa. W okolicznościach sprawy, z uwagi na dysponowanie przez pozwaną dokumentami w zakresie rozliczenia podróży służbowych, sposób sprecyzowania żądania nie powinien obciążać powoda. Z przyczyn wskazanych wyżej, Sąd Rejonowy nie uwzględnił zarzutu przedawnienia roszczenia.

Sąd I instancji wskazał, że w niniejszej sprawie wszystkie objęte okresem spornych podróże powoda miały charakter podróży służbowych – były odbywane po dniu 3 kwietnia 2010 roku, co nie było kwestionowane.

Powód nie otrzymywał ryczałtu za noclegi od pozwanej, co również było niesporne. Świadczenia z tego tytułu były wyłączone w regulaminie wynagradzania wobec odbywania wszelkich noclegów w kabinie pojazdu wyposażonej w miejsce do spania.

Niezależnie od braku zastrzeżeń co do warunków odbywania noclegów w kabinie pojazdu, Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że taka forma zapewnienia noclegu nie jest wystarczająca dla pozbawienia powoda prawa do ryczałtu za nocleg, nawet przy uwzględnieniu treści regulaminu wynagradzania.

Postępowanie dowodowe wykazało, że co prawda powód nie upominał się o ryczałt w czasie zatrudnienia u pozwanej ani też o zapewnienie innej formy noclegu, jednak w tym zakresie nie można stwierdzić zgodnej woli stron co do rezygnacji powoda ze świadczeń należnych mu na podstawie norm powszechnie obowiązujących. Wszak nawet postanowienia regulaminu – nie będąc indywidualnie uzgodnionymi, ale jedynie podanymi powodowi do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty – nie mogą być mniej korzystne dla pracownika od norm powszechnie obowiązujących, a w przeciwnym razie – są z mocy prawa zastępowane treścią norm powszechnie obowiązujących (art. 9 ust. 2 kp). W tym wypadku ani niezajomość przez powoda swoich praw, ani treść źródeł prawa pracy nie pozbawia powoda roszczeń, w zakresie rozpoznawanym w niniejszej sprawie. Tym bardziej, że w treści umowy o pracę strony nie wyłączały prawa powoda do jakichkolwiek składników wynagrodzenia, zrzeczenie się tego prawa nie mogłoby odnieść skutku wobec treści art. 84 kp.

Sąd I instancji wskazał, że ewentualnie uzgodnienie między stronami, że powód będzie odbywał noclegi w kabinie pojazdu ze skutkiem zgody na brak prawa do ryczałtu za nocleg nie może odnieść skutku jako naruszające uprawnienia powoda wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących i zapewniających minimum ochrony praw pracowniczych. Uzgodnienie takie nie jest również skuteczne na kanwie prawa unijnego, którego prymat w zakresie sporu z prawem wewnętrznym stanowi jedną z podstawowych norm interpretacji i stosowania prawa.

Pozwana wskazywała w toku postępowania na prymat obowiązywania w sprawie art. 8 ust. 8 Rozporządzenia WE nr 561/06 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz.U.U.E.L 2006 Nr 102, s. 1). Przepis ten stanowi, że jeżeli kierowca dokona takiego wyboru, dzienne okresy odpoczynku i skrócone tygodniowe okresy odpoczynku poza bazą można wykorzystywać w pojeździe, o ile posiada on odpowiednie miejsce do spania dla każdego kierowcy i pojazd znajduje się na postoju.

W ocenie Sądu Rejonowego, przepis ten – wbrew twierdzeniom pozwanej – również nie pozbawia powoda prawa do świadczeń dochodzonych w niniejszej sprawie, zatem dla rozstrzygnięcia o przedmiocie żądania bez znaczenia pozostaje stanowisko powoda co do odbywania noclegów w kabinie.

W tym miejscu Sąd merytoryczny wspominał o wydanej przez Sąd Najwyższy (w składzie 7 sędziów) uchwale z dnia 12 czerwca 2014 roku w sprawie II PZP 1/14 (LEX1469181), której znaczenia dla ukształtowania i ujednoczenia linii orzecznictwa nie można pomijać. Sąd Rejonowy w całości podzielił stanowisko Sądu Najwyższego, zaprezentowane we wskazanej uchwale. W treści uzasadnienia tej uchwały wskazano wyraźnie, że: „Przedmiotem regulacji

rozporządzenia nr 561/06 w żadnym zakresie nie jest wynagrodzenie za pracę kierowców będących pracownikami, czy inne świadczenia przysługujące im w związku z pracą. Nie wynika to z treści przepisów rozporządzenia i ich funkcji. Podstawą prawną wydania tego rozporządzenia jest art. 91 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, upoważniający do wydawania aktów dotyczących wspólnej polityki transportowej (art. 90 Traktatu), w szczególności ustanawiających środki pozwalające polepszyć bezpieczeństwo transportu. Przede wszystkim zaś - zgodnie z art. 153 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - wyłączona jest możliwość regulowania w drodze aktów unijnego prawa pochodnego wynagrodzeń za pracę rozumianych, jako wszelkiego rodzaju należności przysługujących pracownikowi od pracodawcy z tytułu zatrudnienia. Powyższe oznacza, że art. 8 ust. 7 umowy AETR oraz art. 8 ust. 8 rozporządzenia nr 561/06 dotyczą możliwości wykorzystania przez kierowcę dziennego (także tygodniowego) skróconego, (ale już nie tygodniowego regularnego) odpoczynku w pojeździe (w kabinie samochodu), jeżeli dokona on takiego wyboru, pod warunkiem, że pojazd posiada odpowiednie miejsce do spania dla każdego kierowcy i znajduje się na postoju. Przepisy te nie dotyczą natomiast uprawnień w zakresie przysługiwania kierowcy od pracodawcy należności na pokrycie kosztów wyjazdów poza bazę w celu wykonywania pracy (podróży służbowych); nie mogą więc służyć ocenie przesłanek takich uprawnień, w szczególności przesłanek przysługiwania ryczałtu za nocleg”.

Na marginesie Sąd I instancji wskazał, że pojęcie odpoczynku dziennego wynikające z art. 8 ust. 8 Rozporządzenia 561/06 nie wymaga interpretacji, gdyż przepis art. 2 ust. 6 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (tekst jedn. Dz. U. 2012 poz. 1155) wprost stanowi, że dzienny okres odpoczynku to okres odpoczynku kierowcy, w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 561/2006. Jak wynika z powyższego, normy prawa krajowego nie są sprzeczne z prawem unijnym, przeciwnie – nawiązują do niego, co nie zmienia ustaleń, iż normy te nie pozbawiają powoda prawa do roszczeń w sprawie.

W uchwale z dnia 12 czerwca 2014 roku w sprawie II PZP 1/14 Sąd Najwyższy wprost odniósł się do wykładni art. 8 ust. 8 Rozporządzenia WE 561/06, Sąd Orzekający podzielił ten pogląd i z tych względów nie zachodziła konieczność zwrócenia się z pytaniem prejudycjalnym do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w zakresie wykładni tej normy.

W konsekwencji powyższych rozważań, Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że pracownikowi-kierowcy zatrudnionemu w transporcie międzynarodowym z tytułu podróży służbowych odbywanych w spornym okresie przysługują należności co najmniej takie, jak wynikające z powszechnie obowiązujących aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p., wskazuje co również wynika wprost z treści uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 roku w sprawie II PZP 1/14.

Z uwagi na ramy okresu spornego zastosowanie w sprawie znajdują przepisy wykonawcze obowiązujące w tymże spornym okresie, a to przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. 2002, nr 236, poz. 1991).

Zgodnie z § 9 ust. 1 tego Rozporządzenia, za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem hotelowym, w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do rozporządzenia. W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu (§ 9 ust. 2). W uzasadnionych przypadkach pracodawca może wyrazić zgodę na zwrot kosztów za nocleg w hotelu, stwierdzonych rachunkiem, w wysokości przekraczającej limit, o którym mowa w ust. 1 (§ 9 ust. 3). Wreszcie, po myśli § 9 ust. 4, przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewni pracownikowi bezpłatny nocleg.

W niniejszej sprawie poza sporem była ilość noclegów spędzona przez powoda poza granicami kraju (do których powód ostatecznie ograniczył żądanie pozwu) oraz okoliczność, że wszelkie noclegi powód odbywał w kabinie pojazdu i nie upominał się o inny nocleg. W ocenie Sądu, w zgodzie z cytowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego w sprawie II PZP 1/14, zapewnienie noclegu w kabinie pojazdu nie stanowi bezpłatnego noclegu wyłączającego prawo do ryczałtu

za nocleg. Jak wskazano powyżej, powód nie mógł zrzec się tego prawa, którego dotąd od pozwanej nie otrzymywał, nadto nawet treść regulaminu wynagradzania nie mogła tego prawa skutecznie wyłączyć. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że roszczenie powoda co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do wysokości ryczałtu za nocleg, Sąd I instancji nie podzielił w całości stanowiska powoda, uznając, że – w granicach kontradyktoryjnego procesu i okoliczności ujawnionych do zamknięcia rozprawy – powód wykazał jedynie niektóre twierdzenia niezbędne do ustalenia wysokości należnego z tego tytułu ryczałtu.

W ocenie Sądu merytorycznego, co wskazywał też Sąd Najwyższy w uchwale w sprawie II PZP 1/14, o stawkach na podstawie których oblicza się ryczałt za nocleg decyduje kraj docelowy, a nie kraj faktycznego noclegu. Sąd Rejonowy nie podzielił zgłaszanych w tym zakresie zarzutów pozwanej wskazujących na konieczność ustalania kraju faktycznego odbywania noclegu. Świadczenie objęte sporem ma charakter ryczałtu, co przejawia się w tym że odrywa się zarówno od konieczności wykazywania dokładnej wysokości kosztów noclegu, jak i kraju odbywania tegoż noclegu. Przyznanie prawa do ryczałtu według stawek dla kraju docelowego ma – w ocenie Sądu – uzasadnienie również w tym, że to pracodawca planuje pracę i podróż służbową pracownika, wydaje mu polecenia w zakresie miejsca noclegu i pracownik sam o tym nie decyduje. Pracodawca winien mieć zatem zarówno kontrolę nad organizacją noclegów, jak i dokumentować oraz rozliczać poszczególne noclegi. W okolicznościach sprawy pracownik nie może ponosić negatywnych konsekwencji braku danych co do miejsca faktycznego noclegu. Niezależnie od tego w czasie podróży służbowej zdarzają się sytuacje, że przebieg podróży służbowej odbiega od planu, nawet z przyczyn niezależnych od stron (awarie, zdarzenia drogowe, oczekiwanie na granicy, itp.) i również z tego względu Sąd wskazuje, że zastosowanie stawki dla kraju docelowego jest zasadne.

Sąd I instancji wskazał, dzieląc w tym zakresie rozważania Sądu Najwyższego w sprawie II PZP 1/14, że „ryczałtowy charakter świadczenia polega na tym, że świadczenie wypłacane w takiej formie z założenia jest oderwane od rzeczywistego poniesienia kosztów i nie pokrywa w całości wszystkich wydatków z określonego tytułu (bo nie są one udokumentowane); w zależności od okoliczności konkretnego przypadku kwota ryczałtu - która jako uśredniona i ujednolicona ustalona jest przez prawodawcę - pokryje więc pracownikowi koszty noclegowe w wymiarze mniejszym albo większym niż faktycznie przez niego poniesione (por. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1998 r., I PKN 392/98, OSNAPiUS 1999 Nr 23, poz. 745)”. Tym samym, niezasadne okazały się zarzuty pozwanej wywodzone z niespornego między stronami faktu, że – poza kosztami wjazdu na parking, sanitariatów, itp. – powód nie ponosił dodatkowych kosztów z tytułu samego noclegu za granicą.

Powyższe rozważania – na podstawie wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego – Sąd I instancji podsumował konstatacją wyrażoną przez Sąd Najwyższy w uchwale w sprawie II PZP 1/14, a mianowicie, że: „zapewnienie przez pracodawcę pracownikowi (kierowcy wykonującemu przewozy w międzynarodowym transporcie drogowym) odpowiedniego miejsca do spania w kabinie samochodu ciężarowego, czyli wyposażenie samochodu w odpowiednie urządzenia (leżankę, klimatyzację, ogrzewanie itp.) pozwala na wykorzystanie przez kierowcę w samochodzie dobowego (dziennego) odpoczynku, przy spełnieniu warunków określonych w art. 8 ust. 8 rozporządzenia nr 561/06; natomiast nie oznacza zapewnienia mu przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia z 2002 r. Taki stan rzeczy uprawnia pracownika do otrzymania od pracodawcy zwrotu kosztów noclegu, co najmniej na warunkach i w wysokości określonych w § 9 ust. 1 lub 2 tego rozporządzenia”.

W okolicznościach sprawy niesporna była ilość noclegów za granicą wskazana jako 220, postępowanie dowodowe wykazało, że noclegi te powód odbywał w trakcie podróży służbowych, w których przekroczenia granic były odnotowywane – i zostały wykazane – w dokumencie wykaz tras i pojazdów. Na tej podstawie, śledząc przebieg poszczególnych podróży służbowych oraz daty przekroczenia granic państwa, Sąd Rejonowy ustalał ilość noclegów w czasie każdej z poszczególnych podróży służbowych, co pokryło się z twierdzeniami przedstawionymi ostatecznie przez powoda w piśmie z dnia 17 października 2014 roku. Na podstawie dokumentu wykazu tras i pojazdów Sąd I instancji ustalał również pojęcie kraju docelowego w danej podróży służbowej, odnotowawszy że w wykazie tym niektóre podróże służbowe odbywały się w poszczególnych etapach do różnych krajów, zależnie od aktualnie realizowanego zlecenia. Analizując materiał dowodowy, Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że w oparciu o dokument wykazu

tras i pojazdów wobec niektórych podróży nie można ustalić jednego kraju docelowego dla niektórych z podróży służbowych, a jedynie można ustalić poszczególne kraje w których powód na poszczególnych etapach odbywał podróż. Powyższa okoliczność w znaczeniu rozkładu ciężaru dowodu obciążała powoda, który wywodził z niej skutki prawne, nadto był w sprawie reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Powyższe nie pozbawia powoda prawa do świadczeń z tytułu ryczałtu za nocleg – wobec niespornego faktu odbycia noclegu – jednak wpłynęła na ocenę wysokości należności. W odniesieniu do podróży w których powód kierował się do kilku krajów na poszczególnych etapach podróży, Sąd I instancji – przyjmując za niewykazany kraj docelowy podróży – przyjmował za wszelkie noclegi w tej konkretnej podróży najniższą stawkę ryczałtu spośród krajów na terenie których dana podróż była odbywana.

W ocenie Sądu Rejonowego, w sprawie brak było podstaw do przyjęcia innego sposobu obliczania należności, w szczególności według żądanego przez powoda zestawienia, które – mimo niewykazania państwa docelowego dla całej podróży – prowadziłoby do przyznania prawa do ryczałtu według stawek dla kraju, w którym powód odbywał jedynie część noclegów. W sprawie brak było też podstaw do zastosowania średniej arytmetycznej stawek dla poszczególnych państw (na podstawie art. 322 kpc), albowiem art. 322 kpc może mieć zastosowanie w razie, gdy ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, co w sprawie nie miało miejsca. Ściśle wykazanie wysokości ryczałtów dla poszczególnych krajów docelowych było możliwe, a jedynie powód nie wykazał – i strony nie podnosiły w toku procesu tych okoliczności – które państwo było krajem docelowym dla danej podróży. Zatem w ocenie Sądu I instancji możliwe było ściśle wykazanie świadczenia, jednak obciążający powoda ciężar wykazania celu podróży nie został zrealizowany, w szczególności nie wskazano jak obliczono państwo celowe, czy jako najdalej położone, czy to do którego dane zlecenie było realizowane, czy też w inny sposób.

Należy nadto wskazać zasady którymi Sąd Rejonowy kierował się przy obliczeniu wysokości świadczenia. Zgodnie z zasadą walutowości wyrażoną w art. 358 § 1 i 2 kc, jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna stanowi inaczej. W razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonana.

W ocenie Sądu I instancji, w rozpoznawanej sprawie pozwanej nie można przypisać zwłoki w wypłacie od dnia wymagalności świadczenia (co najwyżej opóźnienie), gdyż wobec wezwania do zapłaty dopiero w 2013 roku oraz uregulowania prawa do ryczałtu w regulaminie, nie można – w realiach sprawy i wykazanych okoliczności – przypisać pozwanej zawinienia w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia (a jedynie zwykłe opóźnienie). Tym samym, brak jest podstaw do przyjęcia, że powód może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonana. Należało zatem zastosować zasadę określającą przeliczenie kursu według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia (10 dnia miesiąca następującego po miesiącu za który rozliczono dane podróże służbowe), zwłaszcza że ustawa, orzeczenie sądowe ani czynność prawna nie stanowi inaczej.

Powód żądał przeliczenia kwot ryczałtu (wyrażonych w walutach obcych) według kursu na dzień sprecyzowania żądania, wskazanego jako 4,20 zł dla euro i 5,06 dla funta. Sąd dokonał przeliczenia świadczeń z uwzględnieniem kursu z dnia wymagalności, chyba że kurs wskazywany przez powoda okazał się niższy od kursu dnia wymagalności, wówczas Sąd przyjmował kurs powoda jako ograniczający orzekanie w granicach żądania.

Rozliczenie podróży i przeliczenie należności przyjęte przez Sąd Rejonowy przedstawia się następująco:

	Podróże za okres	Ile nocy i jaki kraj docelowy	limit	Kurs walut	Zasądzona SUMA ryczałtów	Ile żądał powód
2010	25.11-2.12 oraz 4.12-10.12. 2010 rok	7 noclegów – Wielka Brytania (GB) 6 noclegów – Wielka Brytania	po 35 GBP	kurs 4,69 zł (z 10.01.2011)	2.133,95 zł	2.302,30 zł
01. 2011	10.01-14.01 oraz 22.01-28.01 2011 rok	4 noclegi – Wielka Brytania 6 noclegów – Wielka Brytania	po 35 GBP po 35 GBP	Kurs 4,62 (z 10.02.2011) Kurs 4,62 (z 10.02.2011)	1.617,00 zł	1.771,00 zł
02. 2011	5.02-11.02 oraz 16.02-21.02 oraz 22.02 – 24.02 2011 rok	6 noclegów – Wielka Brytania 5 noclegów – Wielka Brytania 2 noclegi Niemcy (DE)	po 35 GBP po 35 GBP po 25,75 euro	Kurs 4,66 (z 10.03.2011) Kurs 4,66 (z 10.03.2011) Kurs 3,99 (z 10.03.2011)	1.999,59 zł	2.164,40 zł
03. 2011	25.02-04.03 oraz 08.03-14.03 oraz 24.03 -31-03 2011 rok	7 noclegów Wielka Brytania 6 noclegów Wielka Brytania/ Francja 7 noclegów Wielka Brytania/ Francja/ Belgia	po 35 GBP po 30 euro – dla Francji po 30 euro – dla Francji	Kurs 4,50 zł (z 08.04.2011) Kurs 3,95 (z 10.04.2011) Kurs 3,95 (z 10.04.2011)	2.643,00 zł	3542,00 zł

04. 2011	9.04-15.04 oraz 18.04.26-04 2011 rok	6 noclegów Wielka Brytania 8 noclegów Wielka Brytania	po 35 GBP po 35 GBP	Kurs 4,47 zł (z 10.05.2011)	2.190,00 zł	2.479,40 zł
05. 2011	02.05-07.05 oraz 13.05-16.05 oraz 20.05-26.05 2011 rok	5 noclegów Wielka Brytania 3 noclegi Wielka Brytania/ Belgia 6 noclegów Wielka Brytania	po 35 GBP po 40 euro – dla Belgii po 35 GBP	Kurs 4,42 zł (z 10.06.2011) Kurs 3,94 (z 10.06.2011) Kurs 4,42 zł (z 10.06.2011)	2.174,50 zł	2.479,40 zł
06. 2011	2-9 czerwca 2011 oraz 14-17 czerwca 2011 oraz 18-20 czerwca 2011 oraz 25-30 czerwca 2011	7 noclegów – Niderlandy/ Wielka Brytania/ Belgia/ Francja/ Niemcy 3 noclegi – Niderlandy 2 noclegi Wielka Brytania/ Belgia 5 noclegów Wielka Brytania/ Niemcy	po 25,75 euro dla Niemiec Po 35 euro – dla Niderlandów po 40 euro – dla Belgii po 25,75 euro dla Niemiec	Kurs 3,93 (z 10.07.2011) Kurs 3,94 (z 10.07.2011) Kurs 3,94 (z 10.07.2011) Kurs 3,94 (z 10.07.2011)	1.941,42 zł	2.653,00 zł
07. 2011	09.07.14.07 oraz 16.06-22.07 oraz	5 noclegów Wielka Brytania	po 35 GBP po 35 GBP po 25,75 euro dla Niemiec	Kurs 4,62 (z 10.08.2011) Kurs 4,09 (z 10.08.2011)	2.515,92 zł	3.187,80 zł

	23.07-30.07	6 noclegów Wielka Brytania		Kurs 4,09 (z 10.08.2011)		
		7 noclegów Wielka Brytania/ Niemcy				
08. 2011	06.07-17.08 oraz 22.08-27.08	9 noclegów Wielka Brytania/ Belgia 5 noclegów Wielka Brytania/ Belgia	po 40 euro – dla Belgii po 40 euro – dla Belgii	Kurs 4,20 – z pozwu (bo kurs z dnia wymagalności 4,31) Kurs 4,20 – z pozwu	2.352,00zł	2.479,40 zł
09. 2011	29.08-5.09 oraz 21.09-26.09	7 noclegów Wielka Brytania/ Niemcy 5 noclegów Wielka Brytania/ Czechy	po 25,75 euro dla Niemiec po 20 euro – dla Czech	Kurs 4,20 – z pozwu (bo kurs z dnia wymagalności 4,32) Kurs 4,20 – z pozwu	1.177,05 zł	2.125,20 zł
10. 2011	29.09-5.10 oraz 11.10-17.10	7 noclegów Wielka Brytania/ Belgia/ Niderlandy 6 noclegów Wielka Brytania/ Niemcy	Po 35 euro – dla Niderlandów po 25,75 euro dla Niemiec	Kurs 4,20 – z pozwu (bo kurs z dnia wymagalności 4,38) Kurs 4,20 – z pozwu	1.677,90 zł	2.302,30 zł
11. 2011	25,11-30.11	5 noclegów Wielka Brytania	po 35 GPB	Kurs 5,06 – z pozwu (bo kurs z dnia wymagalności 5,29)	885,50 zł	885,50 zł

12. 2011	08.12-15.12	7 noclegów Wielka Brytania/ Belgia	po 40 euro – dla Belgii	Kurs 4,20 – z pozwu (bo kurs z dnia wymagalności 4,48)	1.176,00 zł	1.239,70 zł
01. 2012	03.01-07-01 oraz 14.01-21-01	4 noclegi Wielka Brytania/ Belgia/ Niemcy 7 noclegów Wielka Brytania/ Niemcy	po 25,75 euro dla Niemiec po 25,75 euro dla Niemiec	Kurs 4,20 – z pozwu Kurs 4,20 – z pozwu	1.189,65 zł	1.948,10 zł
02. 2012	25.01-01.02 oraz 03.02-10.02 oraz 16.02-23.02	7 noclegów Wielka Brytania/ Belgia/.Niemcy 7 noclegów Wielka Brytania/ Belgia/.Niemcy/ Niderlandy 7 noclegów Wielka Brytania/ Belgia/ Niderlandy	po 25,75 euro dla Niemiec po 25,75 euro dla Niemiec Po 35 euro – dla Niderlandów	Kurs 4,11 (z 10.03.2012 Kurs 4,11 (z 10.03.2012 Kurs 4,11 (z 10.03.2012	2.488,61 zł	3.719,10 zł
03. 2012	15.03-21.03 oraz 22.03-27.03 oraz 29.03-31.03	6 noclegów Niderlandy/.Niemcy 5 noclegów Niderlandy/ Niemcy/ Belgia 2 noclegi Belgia/ Francja. Niemcy	po 25,75 euro dla Niemiec po 25,75 euro dla Niemiec po 25,75 euro dla Niemiec	Kurs 4,17 (z 10.04.2012 Kurs 4,17 (z 10.04.2012 Kurs 4,17 (z 10.04.2012	1.395,91 zł	1.722,00 zł

04. 2012	12.04-14.04 oraz 25.04-28.04	2 noclegi Belgia 3 noclegi Niderlandy	po 40 euro dla Belgii po 35 dla Niderlandów	Kurs 4,20 – z pozwu (bo kurs z dnia wymagalności 4,23) Kurs 4,20 – z pozwu	714,00 zł	714,00 – ogranicza
		220 noclegów za granicą			30.272,00 zł	37.714,60 zł

Konkludując powyższe, Sąd I instancji uznał, że powód wykazał prawo do następujących kwot tytułem ryczałtu za nocleg w poszczególnych podróżach służbowych:

- a). 5.750,54 (pięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt 54/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 14 listopada 2013 roku (w tym zakresie Sąd zsumował należności główne – ustalone w oparciu o częściowo wykazane okoliczności w zakresie kraju docelowego – za okres za który zarzut przedawnienia odsetek ustawowych wykraczających poza dzień wniesienia pozwu okazał się zasadny);
- b). 2.643,00 (dwa tysiące sześćset czterdzieści trzy 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2011 roku;
- c). 2.190,00 (dwa tysiące sto dziewięćdziesiąt 30/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2011 roku;
- d). 2.174,50 (dwa tysiące sto siedemdziesiąt cztery 50/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2011 roku;
- e). 1.941,42 (jeden tysiąc dziewięćset czterdzieści jeden 42/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2011 roku;
- f). 2.515,92 (dwa tysiące pięćset piętnaście 92/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2011 roku;
- g). 2.352,00 (dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt dwa 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2011 roku;
- h). 1.177,05 (jeden tysiąc sto siedemdziesiąt siedem 05/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2011 roku;
- i). 1.677,90 (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt siedem 90/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2011 roku;
- j). 885,50 (osiemset osiemdziesiąt pięć 50/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2011 roku;
- k). 1.176,00 (jeden tysiąc sto siedemdziesiąt sześć 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2012 roku;
- l). 1.189,65 (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt dziewięć 65/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2012 roku;

l). 2.488,61 (dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt osiem 61/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2012 roku;

m). 1.395,91 (jeden tysiąc trzysta dziewięćdziesiąt pięć 91/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2012 roku;

n). 714,00 (siedemset czternaście 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2012 roku.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 kc w związku z art. 300 kp, przyjmując za dzień opóźnienia 11. dzień miesiąca następującego po miesiącu odbycia danej podróży służbowej.

Dalej idące żądanie – co do należności niewykazanych, ograniczonych oraz odsetek w zakresie skutecznie podniesionego zarzutu przedawnienia i za 10. dzień każdego kolejnego miesiąca – podlegały oddaleniu. W szczególności częściowe cofnięcie pozwu przez powoda nie mogło skutkować umorzeniem postępowania wobec braku zgody pozwanej i braku zrzeczenia się roszczenia przez powoda.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy uzasadnił orzeczenie o kosztach postępowania i nadaniu wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła strona pozwana.

Zaskarżając wyrok w części, to jest w zakresie pkt 1, 3, 4 oraz 5 sentencji tego wyroku zarzuciła mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest przepisów art. 771 § 3 i 5 kodeksu pracy (dalej: kp) poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż pracodawca niebędący państwową lub samorządową jednostką sfery budżetowej (Pozwana Spółka), określając warunki wypłacania pracownikom należności z tytułu podróży służbowej w regulaminie wynagradzania, mógł określić te warunki tylko w sposób korzystniejszy niż warunki wynikające z przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (dalej: Rozporządzenie z 2002r.), podczas gdy przepis art. 77⁵ kp nie zawierają żadnych wytycznych co do minimalnych warunków w zakresie wypłacania tych należności określanych w regulaminie wynagradzania, za wyjątkiem warunku przewidzianego w art. 77⁵ § 4 kp, dotyczącego minimalnej wysokości diety za dobę zagranicznej podróży służbowej;

2.naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest przepisu art. 9 ust. 2 kp poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że przepisy Rozporządzenia z 2002r., a w szczególności § 9 tego Rozporządzenia, stanowią powszechnie obowiązujące przepisy prawa pracy, a w konsekwencji, że postanowienia regulaminu wynagradzania ustalanego przez pracodawcę niebędącego państwową lub samorządową jednostką sfery budżetowej nie mogą być mniej korzystne niż przepisy Rozporządzenia z 2002 r., podczas gdy zarówno z delegacji zawartej w art. 77⁵ § 2 kp, jak i z samego tytułu Rozporządzenia z 2002 r. wynika wprost, że przepisy tego rozporządzenia stosuje się bezpośrednio wyłącznie do pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, zaś zgodnie z art. art. 77⁵ § 5 kp do pracowników zatrudnionych przez innych pracodawców, czyli także Pozwanej Spółki, przepisy te stosuje się odpowiednio i jedynie w sytuacji, gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień w zakresie warunków wypłacania pracownikowi należności z tytułu podróży służbowej;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest przepisów art. 77² i art. 104 w zw. z art. 9 § 1 kp poprzez ich niezastosowanie polegające na pominięciu przy ustalaniu stanu faktycznego i prawnego sprawy postanowień Regulaminu Wynagradzania oraz postanowienia art. 38 Regulaminu Pracy obowiązujących w pozwanej Spółce

pomimo, że akty te stanowią źródła prawa pracy na równi z kodeksem pracy oraz przepisami innych ustaw i aktów wykonawczych;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest przepisów § 9 ust. 1, 2 i 4 Rozporządzenia z 2002 r. w zw. z art. 77⁵ § 5 kp poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na błędnym przyjęciu, że Powodowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej na zasadach określonych w przepisach Rozporządzenia z 2002 r., podczas gdy (i) w okresie zatrudnienia Powoda w Pozwanej Spółce obowiązywały wewnętrzne akty prawa pracy regulujące warunki wypłacania tych należności na rzecz pracowników w sposób odmienny, aniżeli w ww. Rozporządzeniu z 2002 r. oraz (ii) owe wewnętrzne akty prawa pracy były zgodne z § 9 ust. 1, 2 i 4 Rozporządzenia z 2002 r. w zw. z art. 77⁵ § 5 kp (o czym będzie także mowa dalej);

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest przepisów § 9 ust. 1 i 2 Rozporządzenia z 2002 r. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że Powodowi przysługiwało roszczenie o zwrot kosztów noclegu poniesionych podczas zagranicznej podróży służbowej, podczas gdy okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie był fakt (i) odbywania przez Powoda wszystkich noclegów w kabinie pojazdu ciężarowego wyposażonej w miejsce do spania oraz fakt (ii) nieponoszenia przez Powoda jakichkolwiek kosztów noclegu, a zatem brak było podstawy do zwrotu na rzecz Powoda jakichkolwiek kosztów noclegu w podróży służbowej;

6. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest przepisów § 9 ust. 4 Rozporządzenia z 2002 r., poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na nieuzasadnionym przyjęciu, że zapewnienie pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku kierowcy noclegu w kabinie pojazdu ciężarowego wyposażonej w miejsce do spania i inne udogodnienia, w żadnym wypadku nie stanowi zapewnienia temu pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 Rozporządzenia z 2002 r., a w konsekwencji, że zapewnienie takiego noclegu nie zwalnia pracodawcy od obowiązku zwrotu pracownikowi kosztów noclegu w zagranicznej podróży służbowej, podczas gdy przepisy Rozporządzenia z 2002 r. nie precyzują minimalnych warunków pozwalających na uznanie zapewnionego nocnego odpoczynku za „bezpłatny nocleg” a w konsekwencji nieprawidłowe jest uznawanie a priori, iż nocleg zapewniany przez Pozwaną Spółkę w kabinie pojazdu nie jest „bezpłatnym noclegiem”;

7. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest przepisów § 9 ust. 4 Rozporządzenia z 2002r. w związku z art. 8 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i Rady (WE) nr 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85², poprzez ich błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że zapewnienie pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku kierowcy noclegu w kabinie pojazdu ciężarowego wyposażonej w miejsce do spania i inne udogodnienia, gdy nocleg ten odbywa się podczas postoju na parkingu wyposażonym w urządzenia sanitarne i pracownik dokonał wyboru takiego trybu odbywania noclegów, w żadnym wypadku nie stanowi zapewnienia temu pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 Rozporządzenia z 2002 r., a w konsekwencji, że zapewnienie takiego noclegu nie zwalnia pracodawcy od obowiązku zwrotu pracownikowi kosztów noclegu w zagranicznej podróży służbowej, podczas gdy ustawodawca europejski w art. 8 ust. 8 Rozporządzenia (WE) nr 561/2006 w sposób wyraźny dopuszcza odbywanie przez kierowców odpoczynków nocnych w kabinie pojazdu wyposażonej w odpowiednie miejsce do spania i nie kwestionuje takiej formy odbywania noclegów pod żadnym względem;

8. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest przepisów § 9 ust. 1 i 2 Rozporządzenia z 2002 r. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wysokość zwrotu kosztów noclegu ewentualnie przysługującego na podstawie tych przepisów powinna być obliczana według stawki dla kraju docelowego podróży służbowej, podczas gdy przepis ten nie odnosi się do kraju docelowego podróży tak, jak czyni to przepis § 4 ust. 3 Rozporządzenia z 2002 r. w odniesieniu do diet, a zatem zasadne jest ustalanie wysokości zwrotu kosztów noclegu na podstawie stawki obowiązującej dla kraju, w którym nocleg został rzeczywiście odbyty przez pracownika;

9. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest przepisu art. 295 § 1 pkt 1 kp poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wniesienie pozwu przez Powoda z żądaniem zasądzenia ryczałtu za 100 noclegów w podróżach służbowych odbywanych w okresie zatrudnienia w Pozwanej Spółce doprowadziło do przerwania biegu przedawnienia roszczeń Powoda o zapłatę ryczałtu rzekomo należnego za noclegi odbywane w listopadzie i grudniu 2010 r. oraz w styczniu i lutym 2011 r., podczas gdy Powód nie wskazał w pozwie, konkretnie które z odbytych noclegów obejmuje żądaniem zapłaty ryczałtu, a zatem nie sprecyzował podstawy faktycznej powództwa w sposób wystarczający do przerwania biegu przedawnienia jego roszczeń;

10. naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest przepisu art. 6 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na bezpodstawnym ustaleniu przez Sąd krajów docelowych poszczególnych podróży służbowych, w toku których Powód, na poszczególnych etapach podróży, przebywał, w tym nocował, i bezpodstawnym uwzględnieniu powództwa w tej części, podczas gdy Powód nie wykazał, ani który kraj był krajem docelowym każdej z tych podróży ani gdzie faktycznie nocował, a Sąd jednoznacznie stwierdził brak uprawnienia do zastosowania w sprawie art. 322 kpc wobec możliwości ścisłego wykazania przez Powoda wysokości świadczenia - co w konsekwencji doprowadziło do częściowego uwzględnienia powództwa;

11. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy i na które Pozwana zwróciła uwagę Sądowi I instancji, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu rozprawy w trybie art. 162 kpc, to jest przepisów art. 227 w zw. z art. 217 § 3 kpc poprzez przyjęcie błędnego wniosku że powoływane przez Pozwaną dowody z zeznań świadków A. S. (1) i A. S. (3), o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych sądowych z zakresu techniki samochodowej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy oraz o przesłuchanie P. M. w charakterze strony Pozwanej nie dotyczą faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, co skutkowało oddaleniem tych wniosków, podczas gdy wymienione dowody zostały powołane na okoliczność warunków technicznych pojazdów, którymi Powód wykonywał przewozy w trakcie zatrudnienia w Pozwanej Spółce, warunków noclegowych zapewnianych Powodowi przez Pozwaną w kabinie pojazdu podczas odbywania przez niego podróży służbowych, a także wyrażenia przez Powoda zgody na odbywanie odpoczynku nocnego w kabinie pojazdu, a zatem na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, które nie zostały dostatecznie wyjaśnione - a wręcz przeciwnie, błędnie przyjęte a priori (o czym była mowa w ramach zarzutu w pkt 6) powyżej;

12. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, to jest przepisu art. 233 § 1 kpc, poprzez poczynienie przez Sąd ustaleń nieznajdujących oparcia w materiale dowodowym a polegających na bezpodstawnym przyjęciu, że nocleg zapewniany Powodowi przez Pozwaną Spółkę w ramach odbywanych przez niego podróży służbowych stanowił formę noclegu niewystarczającą do zwolnienia Pozwanej z obowiązku wypłacania ryczałtu za nocleg, podczas gdy Sąd nie przeprowadził żadnego dowodu na tę okoliczność, pomimo składania wniosków dowodowych w tym zakresie przez Pozwaną;

13. sprzeczność istotnych ustaleń Sąd z materiałem dowodowym polegającą na błędnym przyjęciu, że w ramach podróży służbowej odbywanej przez Powoda w dniach od 29 września do 5 października 2011 r. Powód odbył 7 noclegów, podczas gdy podróż ta trwała 6 dób, a zatem Powód mógł odbyć co najwyżej 6 noclegów, za które ewentualnie mógłby żądać zwrotu kosztów;

W świetle powyższego:

1. na podstawie art. 386 § 1 kpc, apelująca wniosła o:

a) zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie pkt 1. sentencji i oddalenie powództwa w całości;

b) zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie pkt 3. i 4. sentencji i zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego zwrotu kosztów postępowania przed Sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

c) zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

2. względnie, na podstawie art. 386 § 4 kpc, wniosła o

a) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji;

b) pozostawienie Sądowi I instancji rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego, o zasądzenie zwrotu których, wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych, niniejszym wnoszę;

3. na podstawie art. 338 § 1 kpc, wnoszę o orzeczenie o zwrocie świadczenia w kwocie 2.200,00 zł spełnionego przez Pozwaną na podstawie zaskarżonego wyroku w części, w której temu wyrokowi został nadany rygor natychmiastowej wykonalności;

4. na podstawie art. 380 kpc, wnoszę o rozpoznanie przez Sąd II instancji następujących postanowień Sądu I instancji, w odniesieniu do których Pozwana zwróciła uwagę Sądowi I instancji na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu rozprawy w trybie art. 162 kpc:

a) postanowienia Sądu I instancji z dnia 4 czerwca 2014r. w przedmiocie oddalenia wniosków dowodowych Pozwanej, zgłoszonych w odpowiedzi na pozew, o przesłuchanie świadków A. S. (1) i A. S. (3), oraz przeprowadzenie tego dowodu przez Sąd II instancji na podstawie art. 382 kpc;

b) postanowienia Sądu I instancji z dnia 1 sierpnia 2014 r. w zakresie, w jakim dotyczy ono pominięcia dowodu z przesłuchania Strony Pozwanej na okoliczności wskazane w odpowiedzi na pozew, oraz przeprowadzenie tego dowodu przez Sąd II instancji na podstawie art. 382 kpc;

c) postanowienia Sądu I instancji z dnia 21 października 2014r. w przedmiocie pominięcia, zgłoszonego w odpowiedzi na pozew, dowodu z opinii biegłych sądowych z zakresu techniki samochodowej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz przeprowadzenie tego dowodu przez Sąd II instancji na podstawie art. 382 kpc;

5. w związku z istotnymi wątpliwościami interpretacyjnymi mającymi wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, wnoszę o wystąpienie przez Sąd II instancji z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w trybie art. 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej w zakresie wykładni przepisu art. 8 ust. 8 Rozporządzenia (WE) nr 561/2006 w odniesieniu do krajowych przepisów, a mianowicie § 9 ust. 4 Rozporządzenia z 2002 r., który zwalnia pracodawcę od obowiązku wypłaty ryczałtu za nocleg w podróży służbowej w przypadku, gdy pracodawca zapewnił pracownikowi znajdującemu się w podróży służbowej bezpłatny nocleg;

6. na podstawie przepisu art. 381 kpc a contrario, wnoszę o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z „Raportu regulacyjnego w sprawie zasad rozliczania kosztów noclegu pracownika będącego kierowcą samochodu ciężarowego (w związku z uchwałą SN II PZP 1/14)”, wraz z jego recenzjami - na okoliczność nie zgodności tych przepisów dot. zasad rozliczania kosztów noclegu pracownika będącego kierowcą samochodu ciężarowego z Konstytucją RP i prawem Unii Europejskiej, wykładni postanowień Uchwały SN z dnia 12 czerwca 2014 r., sygn. akt II PZP 1/14.

W odpowiedzi na apelację pozwanej storna powodowa szczegółowo ustosunkowała się do treści zarzutów zawartych w apelacji i wniosła o oddalenie apelacji, jak również o zasądzenie od pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów postępowania odwoławczego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że Sąd odwoławczy dokonał własnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i uznał, iż jest on spójny, kompletny i wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd II instancji ma bowiem nie tylko uprawnienie, ale i obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny.

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy nie dopatrywał się istotnych uchybień odnośnie przeprowadzenia postępowania dowodowego. Sąd I instancji prawidłowo ustalił okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy oraz dokonał prawidłowej ich oceny.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że roszczenie powoda co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w apelacji strony pozwanej - (1 – 7) - Sąd II instancji podaje, co następuje:

W niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz.U. 92. poz. 879). Zgodnie z art. 2 pkt 7 tej ustawy podróż służbowa oznacza każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu na polecenie pracodawcy: a) przewozu drogowego poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a lub; b) wyjazdu poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a, w celu wykonania przewozu drogowego.

Z kolei w myśl przepisu art. 21a cytowanej powyżej ustawy kierowcy w podróży służbowej przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 k.p.

Powyższe rodzi konsekwencje w postaci powiązania faktu przebywania w podróży służbowej z wykonywaniem pracy poza miejscem zatrudnienia kierowcy. Zatem należy stwierdzić, iż wykonywanie pracy poza miejscowością, w której pracodawca ma siedzibę skutkuje uznaniem, że pracownik będący kierowcą jest w podróży służbowej, a tym samym jest uprawniony do należności z art. 77⁵ § 3-5 k.p.

Normą prawną zawartą w art. 4 ustawie z dnia 12 lutego 2010 roku o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2010 roku, Nr 43, poz. 246), która weszła w życie dnia 3 kwietnia 2010 roku, znowelizowano ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 roku o czasie pracy kierowców (Dz.U. z 2004 roku, Nr 92, poz. 879 ze zm.).

Zgodnie z art. 4 pkt 1) w/w ustawy w ustawie o czasie pracy kierowców wprowadzono zmiany poprzez dodanie pkt) 7 do art. 2 w brzmieniu: „podróż służbowa - każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu, na polecenie pracodawcy: a) przewozu drogowego poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a, lub b) wyjazdu poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a, w celu wykonania przewozu drogowego.”

Zgodnie z art. 4 pkt 2) w/w ustawy w ustawie o czasie pracy kierowców wprowadzono zmiany poprzez dodanie art. 21a w brzmieniu: „kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy.”

Zgodnie z art. 77⁵ § 1 k.p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Natomiast § 2 stanowi, że minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Rozporządzenie powinno w szczególności określać wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, a w przypadku podróży poza granicami kraju - walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków.

Zgodnie z art. 77⁵ § 3 k.p. warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania; zaś § 4 stanowi, że postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w § 2;

natomiast § 5 stanowi, że w przypadku gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2.

Norma prawna zawarta w art. 77⁵ k.p. wskazuje, że w odniesieniu do pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej zastosowanie mają przepisy rozporządzeń ministra właściwego do spraw pracy, określające wysokość oraz warunki ustalania należności przysługującej pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Natomiast, jeżeli pracodawca nie należy do kategorii podmiotów publicznej (państwowej lub samorządowej) sfery budżetowej, warunki wypłacania jego pracownikom należności z tytułu podróży służbowej powinny być określone w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, z tym że określenie ich w umowie o pracę może nastąpić tylko wtedy, gdy pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. Odmierna regulacja dotycząca pracodawców niebędących państwowymi lub samorządowymi jednostkami sfery budżetowej oznacza, że mogą oni uregulować należności pracowników na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową zarówno w sposób korzystniejszy, jak i mniej korzystny dla pracowników od tego, jaki wynika z odpowiedniego rozporządzenia ministra właściwego do spraw pracy. Od zasady, że pracodawca spoza kręgu podmiotów publicznej sfery budżetowej może przy kształtowaniu (w regulaminie wynagradzania) lub współkształtowaniu (w układzie zbiorowym pracy, w umowie o pracę) należności z tytułu podróży służbowych nie kierować się regulacjami rozporządzenia ministra właściwego do spraw pracy i w związku z tym może wprowadzać rozwiązania zarówno korzystniejsze, jak i mniej korzystne dla pracowników, przewidziany jest jeden wyjątek. Mianowicie, postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika publicznej sfery budżetowej w stosownym rozporządzeniu ministra właściwego do spraw pracy. Oznacza to, że należności z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (diety) przyjęte u prywatnego pracodawcy nie mogą być niższe niż ustalone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw pracy. Nadto, dieta z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju przyjęta w regulaminie wynagradzania obowiązującym u prywatnego pracodawcy może być równa diecie z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju ustalonej w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw pracy dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej – wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 stycznia 2007 roku, w sprawie III PK 90/06, opublikowany w OSNP z 2008 roku, Nr 11-12, poz.155; z dnia 14 maja 2012 roku, w sprawie II PK 230/11, opublikowany w LEX nr 1216860.

Dalej Sąd Okręgowy podnosi za Sądem Najwyższym, iż obowiązkiem pracodawców zatrudniających kierowców w transporcie międzynarodowym jest zapewnienie pracownikowi bezpłatnego noclegu umożliwiającego odpowiednią regenerację sił, przy czym warunkiem tego nie spełnia miejsce do spania w kabinie pojazdu (nawet, gdy ma ono wysoki standard).

Odesłanie w art. 21a ustawy z 2004 r. o czasie pracy kierowców do art. 77⁵ § 3-5 k.p. oznacza pośrednio także odesłanie do art. 77⁵ § 2 k.p., a w konsekwencji uznanie, że kierowcy-pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu według zasad ustalonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p., chyba że korzystniejsze dla niego zasady zostały ustalone według art. 77⁵ § 3 k.p. (w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania

albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania) (vide - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014r., sygn. akt I PK 7/14, LEX nr 1515145).

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał, iż analiza powyższych regulacji prowadzi do wniosku, iż nie dotyczą one wynagrodzenia za pracę kierowców, a także nie przyznają im żadnych świadczeń związanych z pracą (w szczególności dotyczących rozliczania kosztów noclegów). Funkcja towarzysząca wspomnianym przepisom skupia się na zapewnieniu kierowcy odpowiedniego i adekwatnego odpoczynku.

Stanowiska tego nie zmienia przepis art. 14 ust. 1 ustawy o czasie pracy kierowców. Przyjęto w nim, że w każdej dobie kierowcy przysługuje prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku. Dobowy odpoczynek (z wyłączeniem odpoczynku kierowców, o których mowa w rozdziale 4a, czyli wykonujących przewozy regularne, których trasa nie przekracza 50 km) może być wykorzystany w pojeździe, jeżeli pojazd znajduje się na postoju i jest wyposażony w miejsce do spania. Wypada zauważyć, że regulacja ta powiela art. 8 ust. 8 rozporządzenia nr 561/06 (choć pomija, że może tak być według wyboru kierowcy a miejsce do spania musi być odpowiednie dla każdego kierowcy). W tym zakresie przepis rozporządzenia wiąże i jest stosowany bezpośrednio. Natomiast art. 14 ust. 1 ustawy o czasie pracy kierowców jest o tyle korzystniejszy dla kierowców-pracowników, że zezwala tylko na dobowy (dzienny) odpoczynek w pojeździe, a tym samym nie zezwala na wykorzystanie w ten sposób wypoczynku tygodniowego. Jest jednak jasne, że art. 14 ust. 1 ustawy o czasie pracy kierowców nie dotyczy w żadnym zakresie świadczeń przysługujących kierowcom-pracownikom z tytułu podróży służbowych i nie może być pomocny przy wykładni przepisów ustanawiających przesłanki tych świadczeń.

Zatem przytoczone przepisy nie zawierają wiążących reguł dotyczących należności związanych z wykonywaniem podróży służbowej. Upewnia w tym przekonaniu przepis art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców (obowiązujący od 3 kwietnia 2010 r.) odsyłający w tej kwestii do art. 77⁵ § 3-5 k.p., który ustala minimalny standard świadczeń z tytułu podróży służbowych (diety oraz zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków).

W tym miejscu należy wskazać na stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w uchwale z dnia 7 października 2014r., sygn. akt I PZP 3/14, zgodnie z którym „Zapewnienie pracownikowi-kierowcy samochodu ciężarowego odpoczynku nocnego w kabinie samochodu ciężarowego podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.)” (OSNP 2015/4/47, www.sn.pl, LEX nr 1511152, Biul.SN 2014/10/21, M.P.Pr. 2015/2/58, KSAG 2014/4/68-69, M.P.Pr. 2015/3/138-144).

W dalszej kolejności należy wskazać, iż w prawie unijnym obowiązuje rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz.U.UE.L. 2006 Nr 102, s. 1). Zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 561/2006, ustanawia ono przepisy dotyczące czasu prowadzenia pojazdu, przerw i okresów odpoczynku kierowców wykonujących przewóz drogowy rzeczy i osób w celu ujednoczenia warunków konkurencji pomiędzy poszczególnymi rodzajami transportu lądowego, zwłaszcza w odniesieniu do sektora transportu drogowego oraz w celu poprawy warunków pracy i bezpieczeństwa drogowego. Ma na celu także przyczynienie się do polepszenia metod monitorowania i egzekwowania przepisów przez państwa członkowskie oraz poprawy warunków pracy w transporcie drogowym. W art. 4 rozporządzenia nr 561/2006 przyjęto definicje podstawowych pojęć, między innymi dziennego (regularnego i skróconego) okresu odpoczynku (lit. g) oraz tygodniowego (regularnego i skróconego) okresu odpoczynku (lit. h). Według art. 8 ust. 8 rozporządzenia nr 561/2006, jeżeli kierowca dokona takiego wyboru,ienne okresy odpoczynku i skrócone tygodniowe okresy odpoczynku poza bazą można wykorzystywać w pojeździe, o ile posiada on odpowiednie miejsce do spania dla każdego kierowcy i pojazd znajduje się na postoju. Przedmiotem regulacji rozporządzenia nr 561/2006 w żadnym zakresie nie jest wynagrodzenie za pracę

kierowców będących pracownikami ani inne świadczenia przysługujące im w związku z pracą. Nie wynika to z treści przepisów rozporządzenia i ich funkcji. Podstawą prawną wydania tego rozporządzenia jest art. 91 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, upoważniający do wydawania aktów dotyczących wspólnej polityki transportowej (art. 90 Traktatu), w szczególności ustanawiających środki pozwalające polepszyć bezpieczeństwo transportu. Przede wszystkim zaś - zgodnie z art. 153 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - wyłączona jest możliwość regulowania w drodze aktów unijnego prawa pochodnego wynagrodzeń za pracę rozumianych jako wszelkiego rodzaju należności przysługujących pracownikowi od pracodawcy z tytułu zatrudnienia.

Powyższe oznacza, że art. 8 ust. 7 umowy AETR oraz art. 8 ust. 8 rozporządzenia nr 561/2006 dotyczą możliwości wykorzystania przez kierowcę dziennego (także tygodniowego skróconego, ale już nie tygodniowego regularnego) odpoczynku w pojeździe (w kabinie samochodu), jeżeli dokona on takiego wyboru, pod warunkiem, że pojazd posiada odpowiednie miejsce do spania dla każdego kierowcy i znajduje się na postoju. Przepisy te nie dotyczą natomiast uprawnień w zakresie przysługiwania kierowcy od pracodawcy należności na pokrycie kosztów wyjazdów poza bazę w celu wykonywania pracy (podróży służbowych), nie mogą więc służyć ocenie przesłanek takich uprawnień, w szczególności przesłanek przysługiwania ryczałtu za nocleg.

Sąd Okręgowy za niezasadny uznał również zarzut błędnego wyliczenia przez Sąd I instancji ryczałtów za nocleg w oparciu o limit dla państwa docelowego podróży służbowej, a nie państwa rzeczywistego noclegu. W ocenie Sądu II instancji brak powodów aby różnicować pod względem państwa odniesienia (docelowego lub państwa, gdzie koszt faktycznie poniesiono) diety i ryczałty za nocleg, skoro ich cel i funkcja są takie same tj. zapewnienie pokrycia kosztów utrzymania się pracownika w podróży służbowej.

Apelacja pozwanej zasługuje tylko na częściowe uwzględnienie w zakresie wyliczenia wysokości ryczałtu za nocleg w związku podróżą służbową zawartego w punkcie 1 lit. i zaskarżonego wyroku, a mianowicie Sąd I instancji błędnie wyliczył kwotę ryczałtu w kwocie 1.677,90 zł, a prawidłowo wyliczony ryczałt wynosi 1.530,90 zł.

Niezasadny, w ocenie Sądu II instancji, jest zarzut apelującego, co do częściowego przedawnienia roszczeń powoda, ponieważ powód wystarczająco sprecyzował swoje roszczenie już w pozwie z dnia 12 listopada 2013r. aby doszło do przerwania biegu przedawnienia. Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż powód w swym pozwie domagał się jedynie ryczałtu za część (tj. 100) odbytych noclegów zagranicznych, a nie za wszystkie w okresie pracy u pozwanej, jak również podkreślił, że zastrzega on sobie prawo do rozszerzenia żądania pozwu po przedłożeniu stosownej dokumentacji przez stronę pozwaną, co nastąpiło w toku postępowania.

Nadto, odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa procesowego, należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zasada swobodnej oceny dowodów jest jedną z podstawowych reguł procesu cywilnego. Odnosi się ona zarówno do wyboru określonych środków dowodowych jak i do sposobu ich przeprowadzenia. Ramy swobodnej oceny dowodów określone w art. 233 § 1 k.p.c. wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie rozważenia zebranego materiału. Dając lub omawiając wiary zeznaniom dowodowym kieruje się wyłącznie własnym przekonaniem (por. wyrok SN z dn. 10 czerwca 1999r. II UKN 685/98 OSNP 2000/17/655, wyrok SN z dn. 29 września 2000r. V CKN 94/00, LEX 52589, wyrok SN z dn. 14 grudnia 2001r. V CKN 561/00, LEX 52713).

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, samo przytoczenie w skardze apelacyjnej odmiennej własnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego nie może być uznane za wystarczające do podważenia dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych oraz ich oceny i znaczenia jako przesłanek rozstrzygnięcia sprawy i nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (por. wyrok SN z dn. 3 września 1969 r., PR 228/69, nie publikowany, wyrok

SN z dn. 7 stycznia 2005r., IV CK 387/04, LEX nr 177263, wyrok SN z dn. 15 kwietnia 2004r., IV CK 274/03, LEX nr 164852).

Podkreślić należy, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego w sprawie, wyciągając przy tym właściwe wnioski i nie przekraczając ram swobodnej oceny dowodów. Dodatkowo Sąd Rejonowy wskazał, które dowody uznał za podstawę swoich ustaleń faktycznych uzasadniając przyjęte przez siebie stanowisko.

Sąd Okręgowy nie dopatrywał się naruszenia przez Sąd I instancji przepisów postępowania w zakresie oddalenia wniosku pozwanej o przesłuchanie świadków A. S. (1) i A. S. (2), albowiem okoliczności które miały zostać dzięki nim ustalone nie należały do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sporu i zasadnie uznał, że warunki w kabinie pojazdu nie miały wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Biorąc pod uwagę, treść art. 299 kpc i mając na uwadze, iż w sprawie noclegów kierowców trzykrotnie wypowiadał się Sąd Najwyższy podejmując uchwały z dnia 12 czerwca 2014r - II PZP 1/14 i z dn. 7 października 2014r -I PZP 3/14 oraz analogicznie w wyroku z dn. 4 września 2014r -I PK 7/14 zasadnym było pominięcie przez Sąd Rejonowy dowodu z przesłuchania strony pozwanej na okoliczności wskazane w odpowiedzi na pozew i tym samym również Sąd Okręgowy oddalił ten jak i pozostałe wnioski dowodowe w tym zakresie pozwanej. Sąd Okręgowy w pełni podziela jednolite orzecznictwo Sądu Najwyższego w/w odnośnie zasadności roszczenia w analogicznym stanie faktycznym-oddalając z tych samych względów wniosek o wystąpienie z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jak też wniosek o wystąpienie z pytaniami prawnymi do Trybunału Konstytucyjnego.

Zasadnie zatem zdaniem Sądu Okręgowego Sąd meriti pominął dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu techniki samochodowej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, albowiem – jak wskazano wyżej – wyposażenie i warunki kabin w samochodach służbowych pozwanej nie miały wpływu na zasadność roszczenia powoda.

Sąd Okręgowy oddalił również wniosek o zawieszenie postępowania ze względu na toczącą się przed Trybunałem Konstytucyjnym sprawę o sygn. K 11/15 z wniosku skierowanego przez związek (...) o kontrolę konstytucyjności przepisów prawa dotyczących m.in. czasu pracy kierowców ze względu na to, iż nie ma to wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy a ponadto w razie pozytywnego dla pozwanej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego przysługuje jej na mocy art. 401¹kpc prawo żądania wznowienia postępowania.

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało uznać apelację strony pozwanej za uzasadnioną tylko w zakresie wyliczenia wysokości ryczałtu za nocleg w związku podróżą służbową w punkcie 1 lit. i zaskarżonego wyroku.

W konsekwencji Sąd Okręgowy – na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok częściowo w punkcie 1 lit. i w ten sposób, iż zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotą 1.530,90 zł (jeden tysiąc pięćset trzydzieści złotych ⁹⁰/100) z ustawowymi odsetkami od 11 listopada 2011 roku;

oraz

w punkcie 4 w ten sposób, że nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 1.507 zł tytułem opłaty sądowej;

i w pozostałej części oddalił apelację na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c. oraz na podstawie § 6 ust 5 oraz § 12 ust 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.).

(-) SSO J. Smycz (-) SSO M. Andrzejewska (-) SSO J. Łanowy

